

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 26.9.2012 г.
COM(2012) 550 final

2012/0262 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**за упълномощаване на държавите членки, които са договарящи се страни по
Виенската конвенция от 21 май 1963 г. за гражданска отговорност за ядрена вреда
(„Виенската конвенция“), да ратифицират Протокола за изменение на тази
конвенция в интерес на Европейския съюз или да се присъединят към него**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

1.1. Цел на предложението

Международният режим за отговорност за ядрена вреда понастоящем е уреден главно в два инструмента: Виенска конвенция от 21 май 1963 г. за гражданска отговорност за ядрена вреда („Виенската конвенция“), изменена с Протокол от 1997 г., и Парижка конвенция от 29 юли 1960 г. за гражданска отговорност в областта на атомната енергия („Парижката конвенция“), която е изменена с няколко протокола и допълнена с Брюкселската конвенция от 31 януари 1963 г. („Брюкселската конвенция“). По същество тези две конвенции имат сходни основни принципи. Но някои от държавите – членки на ЕС са договарящи се страни по Парижката конвенция, а други по Виенската конвенция.

Членове 12–14 от Протокола от 1997 г. съдържат разпоредби относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения, свързани с прилагането на Виенската конвенция. Тези правила засягат разпоредбите, съдържащи се в правото на Европейския съюз, и по-специално в Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела¹. Следователно Съюзът има изключителна компетентност по разпоредбите, определени в Протокола от 1997 г. Затова държавите членки не могат да станат договарящи се страни по Протокола от 1997 г. по отношение на тези разпоредби. По подобен начин по отношение на Протокола от 12 февруари 2004 г. за изменение на Парижката конвенция Съвета прие решения за упълномощаване на съответните държави-членки да подпишат и ратифицират или да се присъединят към протокола в интерес на Европейския съюз. Такова разрешение на въпроса се предлага и в сегашния случай.

Комисията предлага Съветът да упълномощи държавите членки, които са договарящи се страни по Конвенцията от 21 май 1963 г. за гражданска отговорност за ядрена вреда („Виенската конвенция“) – т.е. България, Чешката република, Естония, Унгария, Литва, Полша (*ex post*) и Словакия – да ратифицират или да сключат в интерес на Европейския съюз Протокола за изменение на конвенцията, приет на 12 септември 1997 г. под егидата на Международната агенция за атомна енергия.

Накрая, въпреки че е за предпочитане в Европейския съюз да се прилага единна система за гражданска отговорност за ядрена вреда, все пак е възможна гъвкавост, като се има предвид че системите, установени във Виенската конвенция и в Парижката конвенция са съвместими.

1.2. Протокол за изменение на Виенската конвенция от 1963 г. за гражданска отговорност за ядрена вреда

Виенската конвенция е приета, за да се осигури адекватно и справедливо обезщетение за пострадалите от вреда, причинена от ядрени аварии. В нея се установява специална система за гражданска отговорност в областта на атомната енергия, на базата на следните основни принципи: а) „абсолютна отговорност“, т.е. отговорност без вина; б) изключителна отговорност на експлоатирация ядрената инсталация; в) ограничение на отговорността по размер и/или ограничение на отговорността, покрита от застраховка или друга финансова гаранция; г) ограничение на отговорността във времето.

¹ ОВ L 12, 16.1.2001 г., стр. 1.

Протоколът от 1997 г.

Виенската конвенция бе изменена с Протокола от 1997 г. (който влезе в сила на 4 октомври 2003 г.), за да бъде подобрена системата за регламентиране на обезщетенията за ядрена вреда.

В Протокола от 1997 г. се съдържа *inter alia* и ново определение за ядрена вреда (в което вече се адресират концепциите за щети за околната среда и превантивни мерки), разширява се географският обхват на Виенската конвенция, удължава се срокът, през който могат да се предявяват искове за смърт и телесна повреда, и значително се увеличават минималните размери на обезщетението. Също така в него са включени и нови разпоредби за компетентността, които пораждат действие в случаи, когато ядрената авария възникне по време на превоз на ядрен материал към инсталация или от нея, когато тази инсталация се намира на територията на държава, която е страна по Виенската конвенция.

Съгласно член 19, параграф 1 от Протокола от 1997 г., държава, която е страна по протокола, но не е страна по Виенската конвенция от 1963 г., е обвързана с разпоредбите на тази конвенция, така както е изменена от протокола, по отношение на други държави, които са страни по протокола, и тази държава е обвързана с Виенската конвенция от 1963 г. по отношение на държавите, които са страни само по тази конвенция, ако не е изразила различно намерение по време на депозирането на нейния документ за ратифициране, приемане, одобрение или присъединяване.

Съвместният протокол от 1988 г.

На 21 септември 1988 г. Конференцията за връзката между Парижката конвенция и Виенската конвенция прие Съвместен протокол за прилагането на Виенската конвенция и Парижката конвенция („Съвместният протокол от 1988 г.“), тъй като Парижката конвенция, Брюкселската конвенция и Виенската конвенция споделят едни и същи принципи. Главната цел бе да се координира прилагането на конвенциите.

Съвместният протокол от 1988 г. свързва двете конвенции по два основни начина.

Най-напред в него се предвижда взаимно разширяване на отговорността на експлоатация по Парижката и по Виенската системи (член II). По този начин, ако възникне ядрена авария, за която експлоатациият е отговорен едновременно по Виенската конвенция и по Съвместния протокол, експлоатациият ще бъде отговорен в съответствие с Виенската конвенция за ядрена вреда, причинена не само на територията на страните по нея, но също и на територията на страните по Парижката конвенция и по Съвместния протокол. Съответно, ако възникне авария, за която експлоатациият е отговорен едновременно по Парижката конвенция и Съвместния протокол, важи обратното.

На второ място Съвместният протокол от 1988 г. е замислен да отстранява конфликтите, които могат да възникнат от едновременното прилагане на двете конвенции, особено в случаите по време на превоз (член III).

Съвместният протокол от 1988 г. беше подписан от пет държави членки и влезе в сила за още 17 след неговото ратифициране, одобрение, приемане или присъединяването към него.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАННИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Измененията във Виенската конвенция съдържат аспекти, които са в полза на потенциално пострадали от ядрена авария, а именно увеличаване на размерите на отговорността и по-широко определение за ядрена вреда. Следователно, в съответствие със заключенията от изследване, публикувано през 2009 г., и проведена през юни 2010 г. работна среща за гражданска отговорност в областта на атомната енергия², както и след консултации със заинтересованите страни, се признава, че всяка инициатива в областта на гражданска отговорност в областта на атомната енергия не трябва да спира присъединяването на държавите-членки към международни конвенции за подобряване на положението на потенциално пострадали в Европейския съюз. Следователно присъединяването към Протокола от 1997 г. е от полза за подобряване на обезщетяването на пострадали навсякъде в Европейския съюз.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

3.1. Засегнатите държави членки

Следните девет държави-членки на Европейския съюз са ратифицирали или са се присъединили към Виенската конвенция: България, Естония, Латвия, Литва, Словакия, Полша, Румъния, Унгария и Чешката република. Обединеното кралство и Испания са подписали, но не са ратифицирали Конвенцията (тези две държави станаха договарящи се страни по Парижката конвенция). Конвенцията спря да се прилага за Словения.

Протоколът от 1997 г. беше подписан от Чешката република, Унгария, Литва и Италия (последната е договаряща се страна по Парижката конвенция). Протоколът беше ратифициран от Румъния и Латвия (преди да се присъединят към ЕС) и от Полша (след присъединяването към ЕС).

Следователно решението на Съвета трябва да бъде адресирано до държавите-членки, които са договарящи се страни по Виенската конвенция, т.е. България, Чешката република, Естония, Унгария, Литва, Полша (*ex post*) и Словакия. Предвид факта, че Италия, Обединеното кралство и Испания са подписали Виенската конвенция, но едновременно с това са и договарящи се страни по Парижката конвенция, с която се определя сходна система за гражданска отговорност за ядрена вреда, тези държави не трябва да бъдат включени в решението на Съвета.

3.2. Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета

Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 г.³ определя правила относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела. Регламентът е обвързващ за всички държави-членки (по отношение на Дания действа специален режим).

Правилата за компетентност, предвидени в Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета, се прилагат, когато ответникът има местоживеене в една от държавите членки, за които регламентът е обвързващ. Дело срещу ответник, който няма местоживеене в държава членка, може да бъде заведено пред съдилищата на всяка държава членка съобразно с правилата за национална компетентност на тази държава, при условията на членове 22 (изключителна компетентност) и 23 (клаузи за избор на компетентни съдилища).

² http://ec.europa.eu/energy/nuclear/studies/nuclear_en.htm

³ ОВ L 12, 16.1.2001 г., стр. 1

На първо място компетентността се определя според местоживеещото на ответника. Освен това по въпроси, свързани с гражданска отговорност, *delict* или *quasi delict*, срещу лице с местоживеене в държава членка може да бъде предявен иск в държавата членка, където е настъпило или може да настъпи вредоносното събитие. Според практиката на Съда на Европейския съюз, под място, където е настъпило вредоносното събитие се разбира мястото, където е извършено деянието, довело до вредоносното събитие, или мястото, където е настъпила вредата. По дела във връзка със застраховане, срещу застраховател с местоживеене в държава членка може да бъде предявен иск а) в съдилищата на държава членка, където той има местоживеене, или б) в съдилищата на държавата членка, където ищецът има местоживеене в случай на процесуални действия, извършени от притежателя на полицата, застрахования или ползвателя, или в) ако той е съзастраховател, в съдилищата на държава членка, в което е предявен иск срещу основния застраховател. По отношение на застраховка за отговорност срещу застрахователя може наред с това да бъде предявен иск в съдилищата, където е настъпило вредоносното събитие, а също така може, ако законът на съда го позволява, да бъде призован по дело, което увредената страна е предприела срещу застрахования.

Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета предвижда съдебно решение, което е постановено в една държава членка, да се признава и изпълнява в другите държави членки, без да се изиска каквато и да е специална процедура. Все пак се допускат ограничен брой основания съдебно решение да не се признава от съображения за публичната политика, за съблудаване правата на ответника и при наличие на определени противоречиви съдебни решения.

3.3. Компетентност на Съюза по отношение на Протокола от 1997 г.

Не съществува законодателство на Съюза, което да урежда гражданска отговорност в областта на атомната енергия. Този тип отговорност е изключен от приложното поле на Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. година относно приложимото право към извън договорни задължения („Рим II“).

Но в Протокола от 1997 г. се съдържат разпоредби, които засягат Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета. За разлика от множеството основания за компетентност, предвидени в регламента, в член XI от Виенската конвенция с нейното изменение с Протокола от 1997 г. е предвидено като общо правило изключителна компетентност да имат само съдилищата на договарящата се страна, на чиято територия е станала ядрената авария.

По-специално в член XI от Виенската конвенция се определя изключителна компетентност по отношение на искове за обезщетение за вреди, причинени от ядрена авария, да имат съдилищата на договарящата се страна, на чиято територия е станала аварията. Когато аварията е станала извън територията на договаряща се страна или когато мястото на ядрената авария не може да се установи със сигурност, компетентност имат съдилищата на държавата, в което се намира инсталацията на експлоатация, носещ отговорност.

В Протокола от 1997 г. също е предвидена изключителна компетентност и на съдилищата на договарящата се крайбрежна страна, когато ядрената авария е станала в нейна изключителна икономическа зона. Тази компетентност се предоставя при условие, че депозитарят на конвенцията е получил уведомление за зоната преди аварията.

По отношение на правилата за признаване и изпълнение в член XII от Виенската конвенция с нейното изменение с Протокола от 1997 г. се предвижда всяко решение на

компетентен съд, което повече не подлежи на обикновените форми на преразглеждане, да се ползва от специалния ред, свързан с признаването и изпълнението на съдебни решения. С някои изключения⁴ в член XII е предвидено съдебното решение да се признава на територията на всички договарящи се страни и да подлежи на изпълнение, както ако е било решение на национален съд. Последващо съдебно разглеждане на съществото на иска не се допуска при никакви обстоятелства.

Европейският съюз има изключителна компетентност по разпоредбите за компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения, съдържащи се в Протокола от 1997 г., тъй като те засягат съответните правила в Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета, както това е определено в практиката на Съда на Европейския съюз⁵. Следователно държавите членки повече нямат право на дерогации от тези правила помежду си, както и нямат право да поемат договорни задължения, които засягат тези правила, с държави, които не са членки на ЕС.

3.4. Упълномощаване на държавите членки

Във Виенската конвенция и в Протокола от 1997 г. обаче няма клауза за регионална икономическа организация, която да позволява на Европейския съюз да стане договаряща се страна по протокола. Следователно Европейският съюз не може да стане договаряща се страна по Протокола от 1997 г.

Протоколът от 1997 г., с който се подобрява защитата на пострадали в случай на ядрени аварии, е особено важен за Европейския съюз и неговите държави членки. Следователно е обосновано на базата на изключение Съюзът да упражни своите правомощия чрез държавите членки, които са страни по Виенската конвенция.

Но ако не се считат тези държави членки, които вече са договарящи се страни по изменената Парижка конвенция, пет държави – членки на Европейския съюз, а именно Австрия, Ирландия, Люксембург, Малта и Кипър, не са страни както по изменената Парижка конвенция, така и по Виенската конвенция от 1963 г. Следователно се смята за обективно обосновано по изключение да се позволи на тези пет държави членки да не стават страни по Протокола от 1997 г. и така да продължат да прилагат разпоредбите на Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета в областта, уредена с Виенската конвенция и Протокола от 1997 г. Това различие в прилагането на правилата за компетентността в рамките на Европейския съюз е основателно предвид факта, че:

- Протоколът от 1997 г. изменя конвенция, по която тези пет държави членки не са договарящи се страни;
- Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета не засяга конвенциите, по които държавите членки са страни.

В резултат на това само държавите членки, които понастоящем са страни по Виенската конвенция трябва да ратифицират или да се присъединят към Протокола от 1997 г. в интерес на Европейския съюз. Полша ратифицира Протокола от 1997 г. след присъединяването си към ЕС. Следователно Полша трябва да бъде адресат на решението *ex post*. Латвия и Румъния вече са подписали и ратифицирали Протокола от 1997 г. преди присъединяването си към Европейския съюз.

⁴ Отказ от признаване се допуска само: а) когато решението е било получено чрез измама; б) когато на страната, срещу която е било постановено решението, не е била дадена задоволителна възможност да представи своя случай; или в) когато решението противоречи на обществения правопорядък („ordre public“) на договарящата се страна, на територията на която се търси признаването, или не съответства на основните норми на правосъдието.

⁵ Съд на Европейския съюз, Дело 22/70 („EART“), Сборник 1971 г., стр. 263.

Поради тези причини Комисията препоръчва на Европейския парламент и на Съвета да приемат решение за упълномощаване на държавите членки, които са страни по Виенската конвенция, да ратифицират в интерес на Европейския съюз Протокола от 1997 г. или да се присъединят към него.

3.5. Резерва относно правилата за признаване и изпълнение на съдебни решения

По отношение на правилата за признаване и изпълнение на съдебни решения, определени в член XII и изменени с член 14 от Протокола от 1997 г., е необходимо да се осигури да продължи прилагането на съответните правила от Регламент № 44/2001, както това е предвидено за Дания в Споразумението между Европейската общност и Кралство Дания относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела⁶, или на Конвенцията от Лугано от 30 октомври 2007 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела⁷. Ограничаването по този начин на приложимостта на член XII от Виенската конвенция би осигурило единност в пространството на правосъдие на Съюза и свободно движение на съдебните решения в рамките на ЕС, без това да се отрази на ефективното изпълнение на конвенцията с нейното изменение с протокола, нито да има фундаментални последствия за държавите страни по него, които не са членки на ЕС.

В Протокола от 1997 г. не се споменава нищо по въпроса за допустими резерви. Съгласно член 19 от Виенската конвенция за правото на договорите от 23 май 1969 г. е допустимо формулирането на резерва, ако е съвместима с „обекта и целите“ на конвенцията, какъвто е настоящият случай.

В заключение, когато се присъединяват към Протокола от 1997 г., държавите членки трябва да осигурят прилагането на съответните правила на ЕС за признаването и изпълнението на съдебни решения, постановени от съд на друга държава членка (включително Дания) или на държава, обвързана с Конвенцията от Лугано, която не е членка на ЕС.

---

⁶ OB L 299, 16.11.2005 г., стр. 62.

⁷ OB L 339, 12.12.2007 г., стр. 3.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**за упълномощаване на държавите членки, които са договарящи се страни по
Виенската конвенция от 21 май 1963 г. за гражданска отговорност за ядрена вреда
(„Виенската конвенция“), да ратифицират Протокола за изменение на тази
конвенция в интерес на Европейския съюз или да се присъединят към него**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 81, параграф 2, във връзка с член 218, параграф 6, буква а) от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид съгласието на Европейския парламент,

като има предвид, че:

- (1) Протоколът от 12 септември 1997 г. за изменение на Виенската конвенция от 21 май 1963 г. относно гражданска отговорност за ядрени вреди (наричана подолу „Виенската конвенция“), беше договорен с оглед подобряване на обезщетението на пострадалите от щети, причинени от ядрени аварии.
- (2) Европейският Съюз има изключителна компетентност по отношение на консолидираните членове XI и XII от Виенската конвенция, доколкото подобни разпоредби засягат правилата, установени в Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела⁸. Държавите членки запазват своята компетентност по въпросите, уредени с Протокола от 1997 г., които не засягат правото на Европейския съюз. Предвид предмета и целта на Протокола от 1997 г. приемането на разпоредбите от протокола, които попадат под юрисдикцията на Европейския съюз, не може да бъде изолирано от разпоредбите, които са от компетентността на държавите членки.
- (3) Протоколът от 1997 г. е особено важен за интересите на Европейския съюз и неговите държави членки, тъй като той внася подобрения при регламентирането на обезщетенията за вреди, причинени от ядрени аварии.
- (4) Виенската конвенция и Протокола от 1997 г. за нейното изменение не са отворени за участие от страна на регионални организации. В резултат Европейският съюз не е в позиция да подписва или ратифицира протокола. При тези условия ратификацията или присъединяването към Протокола от 1997 г. в интерес на Европейския съюз от страна на държавите членки е обосновано на базата на изключение.
- (5) Пет от държавите – членки на Европейския съюз обаче, а именно Австрия, Ирландия, Люксембург, Кипър и Малта, не са страни по Виенската конвенция. Предвид факта, че Протоколът от 1997 г. внася изменения във Виенската

⁸ ОВ L 12, 16.1.2001 г., стр.1.

конвенция и че Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета упълномощава държавите членки, обвързани от посочената конвенция, да продължат да прилагат предвидените в нея правила относно компетентността, има обективно основание това решение да бъде адресирано единствено към държавите членки, които са договарящи се страни по Виенската конвенция и да се позволи на базата на изключение тези пет държави членки да не стават договарящи се страни по Протокола от 1997 г.

- (6) Държавите членки, които са страни по Виенската конвенция, следва да ратифицират Протокола от 1997 г. или да се присъединят към него в интерес на Европейския съюз в съответствие с условията, очертани в настоящото решение. Настоящото решение е адресирано към Полша *ex post*, предвид факта, че тя е ратифицирала протокола през 2010 г.
- (7) В резултат на това разпоредбите на Протокола от 1997 г. по отношение на Европейския съюз ще се прилагат единствено от тези държави членки, които понастоящем са договарящи се страни по Виенската конвенция.
- (8) Държавите членки следва да приключат в рамките на един разумен срок своите процедури по ратифициране или присъединяване към Протокола от 1997 г. в интерес на ЕС. Държавите членки следва да обменят информация относно етапа на техните процедури по ратифициране или присъединяване, за да подготвят за депозиране своите документи за ратифициране на Протокола от 1997 г. или за присъединяване към него.
- (9) Правилата за признаване и изпълнение на съдебни решения, определени в член XII от Виенската конвенция и изменени с член 14 от Протокола от 1997 г., не следва да се прилагат с предимство пред съответните правила, установени както в Регламент № 44/2001, както това е предвидено за Дания чрез Споразумението между Европейската общност и Кралство Дания относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела, така и в Конвенцията от Лугано от 30 октомври 2007 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела. Следователно при ратифицирането на Протокола от 1997 г. или присъединяването към него държавите членки следва да направят декларация в този смисъл, с цел осигуряване продължаването на прилагането на съответните правила на ЕС.
- (10) Съобразно с членове 1 и 2 от Протокола за позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящото решение, не е обвързана от него и не го прилага.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член I

1. Без да се засягат правомощията на Европейския съюз, държавите членки, които понастоящем са страни по Виенската конвенция от 21 май 1963 г. за гражданска отговорност за ядрена вреда ратифицират Протокола от 1997 г. или се присъединяват към него в интерес на Европейския съюз.
2. Текстът на Протокола от 1997 г. се прилага към настоящото решение.
3. В настоящото решение понятието „държава членка“ означава всички държави членки, които понастоящем са договарящи се страни по Виенската конвенция.

Член 2

1. Държавите членки взимат необходимите мерки за едновременното депозиране на своите документи за ратифициране на Протокола от 1997 г. или за присъединяването към него при генералния директор на Международната агенция за атомна енергия в рамките на един разумен срок и по възможност преди 31 декември 2014 година.
2. Държавите членки информират Съвета и Комисията преди [...], относно датата, на която се очаква да приключат процедурите им по ратификация или присъединяване.
3. Държавите членки се стремят да обменят информация относно етапа, до който са стигнали техните процедури по ратифициране и присъединяване.

Член 3

Когато ратифицират или се присъединяват към Протокола от 1997 г. държавите членки правят следната декларация:

„Съдебните решения по въпроси, уредени с Протокола от 1997 г., които са постановени от съда на държавата – членка на ЕС, която е договаряща се страна по протокола, се признават и изпълняват в останалите държави – членки на ЕС, които са договарящи се страни по протокола, съобразно със съответните правила на Европейския съюз по предмета на делото.

Съдебните решения по въпроси, уредени с Протокола от 1997 г., които са постановени от съд на Кралство Дания, се признават и изпълняват в останалите държави – членки на ЕС, които са договарящи се страни по протокола, съобразно със Споразумението между Европейската общност и Кралство Дания относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела.

Съдебните решения по въпроси, уредени с Протокола от 1997 г., които са постановени от съд на държава, която не е членка на ЕС и е обвързана с Конвенцията от Лугано от 30 октомври 2007 г. относно компетентността и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела, се признават и изпълняват в останалите държави – членки на ЕС, които са договарящи се страни по протокола, в съответствие с посочената конвенция.“

Член 4

Настоящото решение влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 5

Адресати на настоящото решение са държавите членки, в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*

ПРИЛОЖЕНИЕ

Протокол за изменение на Виенската конвенция от 1963 г. за гражданска отговорност за ядрена вреда

ДЪРЖАВИТЕ, КОИТО СА СТРАНИ ПО НАСТОЯЩИЯ ПРОТОКОЛ,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че е желателно Виенската конвенция от 21 май 1963 г. за гражданска отговорност за ядрена вреда да бъде изменена, за да бъде осигурен поширок обхват, увеличен размер на отговорността от страна на експлоатация ядрената инсталация и усъвършенствани средства за осигуряване на адекватно и справедливо обезщетение,

СЕ СПОРАЗУМЯХА за следното,

Член 1

Конвенцията, която се изменя с разпоредбите на настоящия протокол, е Виенската конвенция от 21 май 1963 г. за гражданска отговорност за ядрена вреда, наричана по-нататък „Виенската конвенция от 1963 г.“.

Член 2

Член I от Виенската конвенция от 1963 г. се изменя, както следва:

1. Буква j) от точка 1 се изменя, както следва:
  - a) текстът „и“ в края на подточка ii) се заличава и се поставя в края на подточка iii).
  - b) добавя се нова подточка iv), както следва:

(iv) други инсталации, в които се съдържа ядрено гориво или радиоактивни продукти или отпадъци и които управителния съвет на Международната агенция за ядрена енергия периодично определя;

2. Буква k) от точка 1 се заменя със следния текст:

(k) „Ядрена вреда“ означава -

- (i) смърт или телесна повреда;
- (ii) загуба или повреда на имущество;

и всяка от следните категории, до степента, предвидена по правото на компетентния съд;

(iii) икономическа загуба, която произтича от загуба или вреда, посочени в подточка i) или ii) и доколкото не е включена там, ако е понесена от лице, което има право да предяди иск с оглед на тази загуба или вреда;

(iv) стойността на мерките по възстановяването наувредена околната среда, освен в случаите, когато това увреждане е незначително, ако такива мерки действително са предприети или трябва да бъдат предприети, и доколкото това не е включено в подточка ii);

(v) загуба на приходи, които произтичат от икономически интерес от използването или възползването от околната среда, и която се дължи на значително увреждане на тази околнна среда, и доколкото това не е включено в подточка ii);

(vi) стойността на предпазните мерки и всяка друга допълнителна загуба или всяка друга вреда, причинена от такива мерки;

(vii) всяка друга икономическа загуба, различна от загубата, причинена от увреждане на околната среда, когато това е допустимо по общото право в областта на гражданска отговорност на компетентния съд,

в случая на подточки i)—v) и vii) по-горе до степента, до която загубата или вредата произтича или е резултат от йонизиращи лъчения, излъчвани от всеки източник на радиация, който се намира в ядрена инсталация, или излъчвани от ядреното гориво, или от радиоактивните продукти или отпадъци, които се намират в ядрената инсталация, или от ядрен материал с произход от, идващ от или изпратен към ядрена инсталация, доколкото загубата или вредата са резултат от радиоактивните свойства на тези материали, или от комбинация от радиоактивни свойства с токсични, експлозивни или други опасни свойства на тези материали.

3. Буква l) от точка 1 се заменя със следния текст:

(l) „Ядрена авария“ означава всеки факт или поредица от факти с един и същ произход, които причиняват ядрена вреда или които създават, но единствено по отношение на превантивните мерки, сериозна и непосредствена заплаха да причинят такава вреда.

4. След буква l) от точка 1 се добавят четири нови букви m), n), o) и p), както следва:

(m) „„Възстановителни мерки“ означава всяка разумна мярка, която е утвърдена от компетентните органи на държавата, в която са предприети мерките, и които целят да възстановят или възобновят увредените или разрушени компоненти на околната среда или да въведат в околната среда, когато е уместно, еквивалента на тези компоненти. Законодателството на държавата, която е претърпяла вредата, определя кой има право да предприеме такива мерки.

(n) „„Превантивни мерки“ означава всяка разумна мярка, предприета от което и да е лице след като е настъпила ядрена авария, за предотвратяването или ограничаването до минимум на вредите, изброени в буква k), подточки i)—v) или vii), предмет на одобрение от компетентните органи, ако това се изиска от законодателството на държавата, в която са предприети превантивните мерки.

(o) „„Разумни мерки“ означава всяка мярка, счетена от правото на компетентния съд като адекватна и пропорционална по отношение на всички обстоятелства, например -

(i) естеството и обхвата на претърпяната вреда или, в случая с превантивните мерки, естеството и обхвата на риска от такава вреда;

(ii) вероятността, към момента на тяхното предприемане, тези мерки да бъдат ефективни; и

(iii) приложимите научно-технически познания.

(р) „Специални права на тираж“, наричани по-нататък „СПТ“, означава разчетната единица, определена от Международния валутен фонд и използвана от него за неговите вътрешни операции и транзакции.

5. Точка 2 се заменя със следния текст:

2. Държавата, в която се намира инсталацията, може да изключи прилагането на настоящата конвенция за всяка ядрена инсталация или малки количества ядрен материал, когато това е оправдано поради свързаната ниска степен на рисък, при условие че -

- a) (по отношение на ядрените инсталации критериите за такова изключване са определени от управителния съвет на Международната агенция за ядрена енергия и всяко изключване, предвидено от държавата, в която се намира инсталацията, отговаря на тези критерии; и
- b) по отношение на малки количества ядрен материал максималните граници за такова изключение за количества са определени от управителния съвет на Международната агенция за ядрена енергия и всяко изключване, предвидено от държавата, в която се намира инсталацията, отговаря на така определените граници.

Критериите за изключване на ядрени инсталации и максималните граници за изключване на малки количества ядрен материал се преразглеждат периодично от управителния съвет.

Член 3

Добавят се два нови члена *I A* и *I B* след член I от Виенската конвенция от 1963 г., както следва:

Член *I A*

1. Настоящата конвенция се прилага за ядрена вреда без оглед на това къде е претърпяна.
2. Държавата, в която се намира инсталацията, може обаче да предвиди в законодателството си изключение по отношение на прилагането на настоящата конвенция за понесени вреди -
  - a) на територията на държава, която не е договаряща се страна; или
  - b) в която и да е морска зона, установена съгласно международното морско право от недоговаряща се страна.
3. Изключение по силата на точка 2 от настоящия член може само да се прилага по отношение на недоговаряща се страна, която към момента на аварията -
  - a) има ядрена инсталация на своя територия или в която и да е морска зона, установена от тази държава съгласно международното морско право; и
  - b) не предоставя еквивалентни реципрочни ползи.
4. Всяко изключение по силата на точка 2 от настоящия член не засяга правата, посочени в буква a) от точка 2 на член IX и всяко изключение по силата на буква b) от точка 2 на настоящия член не се прилага за вреда на борда на кораб

или въздухоплавателно средство или за повреда на кораб или въздухоплавателно средство.

Член I В

Настоящата конвенция не се прилага за ядрени инсталации, които не се използват за мирни цели.

Член 4

Член II от Виенската конвенция от 1963 г. се изменя както следва:

1. В края на буква а) от точка 3 се добавя следния текст:
2. Държавата, в която се намира инсталацията, може да ограничи размера на публичните средства, които се предоставят за една авария до разликата, ако съществува такава, между размера, установен в настоящия протокол и размера, установен в точка 1 на член V.
3. В края на точка 4 се добавя следния текст:

Държавата, в която се намира инсталацията, може да ограничи размера на публичните средства, които се предоставят както това е предвидено в точка 3, буква а) от настоящия член.

4. Точка 6 се заменя със следния текст:

6. Никой не може да е отговорен за загуба или вреда, която не е ядрена вреда, както това е предвидено в точка 1, буква к), но която може да е била определена като ядрена вреда съгласно посочените разпоредби.

Член 5

След първото изречение в член III от Виенската конвенция от 1963 г. се добавя следният текст:

Въпреки това държавата, в която се намира инсталацията, може да предвиди изключение от това задължение по отношение на превоз, който се осъществява изцяло на нейна територия.

Член 6

Член IV от Виенската конвенция от 1963 г. се изменя, както следва:

1. Точка 3 се заменя със следния текст:
2. Точка 5 се заменя със следния текст:
3. Никаква отговорност не се носи от експлоатация съгласно настоящата конвенция, ако той докаже, че ядрената вреда е пряк резултат на въоръжен конфликт, военни действия, гражданска война или въстание.

5. Експлоатирацият не е отговорен съгласно настоящата конвенция за ядрена вреда, причинена -

- a) на самата ядрена инсталация и на всяка друга ядрена инсталация, включително на ядрена инсталация в процес на изграждане, разположена на площадката, на която се намира тази инсталация; и
- b) на всяко имущество, което е разположено на същата площадка и което се използва или трябва да се използва във връзка с такава инсталация.

3. Точка 6 се заменя със следния текст:

6. Изплащането на обезщетение за вреда, причинена на превозното средство, на което се намират в момента на ядрената авария въпросните ядрени материали, не може да има за последствие намаляване на отговорността на експлоатирация за другите вреди до размер под 150 милиона СПТ или друг по-висок размер, определен в законодателството на договаряща се страна, или в размер, установен съгласно член V, точка 1, буква с).

4. Точка 7 се заменя със следния текст:

7. Нищо в настоящата конвенция не засяга отговорността на което и да е физическо лице за ядрена вреда, за която експлоатирацият по смисъла на точка 3 или 5 от настоящия член не е отговорен съгласно настоящата конвенция и която това физическо лице е причинило чрез действие или бездействие с намерение да причини вреда.

Член 7

1. Текстът на член V от Виенската конвенция от 1963 г . се заменя със следния текст:

1. Отговорността на експлоатирация може да бъде ограничена от държавата, в която се намира инсталацията, за всяка една ядрена авария -

- a) до сума не по-малка от 300 милиона СПТ; или
  - b) до сума не по-малка от 150 милиона СПТ, при условие че тази държава предоставя в допълнение като обезщетение за ядрена вреда публични средства до най-малко 300 милиона СПТ; или
  - b) за максимален срок от 15 години, считано от датата на влизане в сила на настоящия протокол, като преходният размер не може да бъде по-малък от 100 милиона СПТ по отношение на ядрена авария, възникнала в рамките на този срок. Възможно е да се предвиди сума по-ниска от 100 милиона СПТ, при условие че тази държава предоставя публични средства като обезщетение за ядрена вреда за разликата между този по-нисък размер и сумата от 100 милиона СПТ.
2. Независимо от предвиденото в точка 1 от настоящия член държавата, в която се намира инсталацията, може да определи по-нисък размер на отговорността на експлоатирация предвид естеството на ядрената инсталация или на използванието ядрени вещества и предвидимите последствия от настъпила в тази инсталация авария, при условие че този определен размер в никакъв случай не е по-малък от 5 милиона СПТ и при условие че държавата, в която се намира инсталацията гарантира да бъдат предоставени публични средства до размера, определен съгласно точка 1.

3. Сумите, определени от държавата, в която се намира инсталацията, чийто експлоатиращ е отговорен, се прилагат в съответствие с точки 1 и 2 от настоящия член и точка 6 от член IV независимо къде е настъпила ядрената авария.

2. След член V се добавят четири нови члена *VA*, *VB*, *VC* и *VD*, както следва:

Член VA

1. Лихвите и съдебните разноски, определени от съда по исковете за обезщетение за ядрена вреда, се плащат допълнително от сумите, посочени в член V.
2. Сумите, посочени в член V и в точка 6 на член IV, може да бъдат превърнати в национална валута със закръгление на цифрите.

Член VB

Всяка договаряща се страна осигурява лицата, претърпели вреда, да могат да упражнят правото си на обезщетение, без да завеждат отделни производства, в зависимост от произхода на средствата, предвидени за такова обезщетение.

Член VC

1. Ако съдилищата, които са компетентни, са съдилища на договаряща се страна, различна от държавата, в която се намира инсталацията, необходимите публични средства по член V, точка 1, букви (b) и (c) и по член VII, точка 1, както и лихвите и съдебните разноски, определени от съда, може да бъдат предоставени от посочената на първо място договаряща се страна. Държавата, в която се намира инсталацията, възстановява на другата договаряща се страна платените по този начин суми. Двете договарящи се страни договарят процедурата за възстановяването на платените средства.
2. Ако съдилищата, които са компетентни, са съдилища на договаряща се страна, различна от държавата, в която се намира инсталацията, договарящата се страна, чиито съдилища са компетентни приема всички необходими мерки, за да позволи на държавата, в която се намира инсталацията, да участва в производството и в евентуално споразумение относно обезщетението.

Член VD

1. Ако една трета от всички договарящи се страни изрази желание да бъдат изменени границите на размера на отговорността, посочени в член V, генералният директор на Международната агенция за атомна енергия свиква заседание на договарящите се страни.
2. Изменения се приемат с мнозинство от две трети от всички присъстващи и гласували договарящи се страни, при условие че по време на гласуването присъстват най-малко половината от всички договарящи се страни.
3. Когато разглежда предложение за изменение на границите на размера на обезщетенията, заседанието на договарящите се страни взема предвид *inter alia* риска от вреда в резултат на ядрена авария, промените във валутните стойности и възможностите на застрахователния пазар.

4.
  - a) Генералният директор на МААЕ нотифицира всички договарящи се страни за всяко изменение, утвърдено съобразно с точка 2 на настоящия член. Изменението се счита за прието в края на период от 18 месеца след нотифицирането му, при условие че най-малко една трета от всички договарящи се страни по време на приемането на изменението от заседанието са съобщили на генералния директор на МААЕ, че приемат изменението. Изменение, прието съобразно с настоящата точка, влиза в сила 12 месеца след като бъде прието за тези договарящи се страни, които са го приели.
  - b) Ако в срок до 18 месеца след датата на нотифицирането за приемане изменението не бъде прието съобразно с условията в буквa а), се счита за отхвърлено.
5. За всяка договаряща се страна, приела дадено изменение след неговото приемане, но преди влизането му в сила или след влизането му в сила съобразно с точка 4 от настоящия член, изменението влиза в сила 12 месеца след като бъде прието от тази договаряща се страна.
6. Държава, която стане страна по настоящата конвенция след влизането в сила на дадено изменение съобразно с точка 4 от настоящия член и не е изразила различно намерение, -
  - a) се счита за страна по така изменената конвенция; и
  - b) се счита за страна по неизменената конвенция по отношение на всяка трета страна, която не е обвързана с изменението.

Член 8

Член VI от Виенската конвенция от 1963 г. се изменя, както следва:

1. Точка 1 се заменя със следния текст:
  - a) Право за обезщетение по смисъла на настоящата конвенция се погасява, ако искът не бъде предявен в срок от -
    - (i) тридесет години от датата на ядрената авария при настъпила смърт или понесена телесна повреда;
    - (ii) десет години от датата на ядрената авария при друга понесена вреда.
  - b) Ако обаче съгласно законодателството на държавата, в която се намира инсталацията, отговорността на експлоатирация се покрива от застраховка или от друга финансова гаранция, включително от държавни фондове за по-дълъг период, законът на компетентния съд може да предвиди, че правото на обезщетение от експлоатирация ще се погаси едва след този по-дълъг период, който не трябва да надвишава периода, за който отговорността на експлоатирация е покрита по този начин съгласно законодателството на държавата, в която се намира инсталацията.
  - v) Исковете за обезщетение при настъпила смърт и понесена телесна повреда или при удължаване на срока за погасяване на правото на обезщетение при друга вреда съгласно буквa b) от настоящата точка, предявени след срока от десет години от датата на ядрената авария, в никакъв случай не засягат правото на обезщетение съгласно настоящата

конвенция на всяко лице, което е предявило иск към експлоатация преди изтичането на този срок.

2. Точка 2 се заличава.
3. Точка 3 се заменя със следния текст:

3. Правото на обезщетение съгласно конвенцията се погасява или се прекратява по давност, както това е предвидено от закона на компетентния съд, ако искът не бъде предявен в срок до три години считано от датата, на която лицето, понесло вредата, е узнало или е следвало да узнае за тази вреда и за експлоатация, отговорен за вредата, при условие че не са истекли сроковете, определени съгласно букви а) и б) от точка 1 на този член.

Член 9

Член VII се изменя, както следва:

1. В точка 1 след края на параграфа се добавят следните две изречения и така измененият параграф става буква а) на тази точка:

Когато отговорността на експлоатация е неограничена, държавата, в която се намира инсталацията, може да определи ограничение на финансовата гаранция на експлоатация, на когото е отговорността, при условие че така определеното ограничение не е под 300 miliona СПТ. Държавата, в която се намира инсталацията, осигурява изплащането на уважени искове за обезщетение за ядрена вреда срещу експлоатация ако размерът на финансовата гаранция е недостатъчен за обезщетяване на такива искове, но не повече от размера на финансовата гаранция, определен съгласно настоящата точка.

2. Добавя се нова буква б) към точка 1, както следва:

б) Независимо от предвиденото в буква а) на настоящия член, когато отговорността на експлоатация е неограничена, държавата, в която се намира инсталацията, може да определи по-нисък размер на финансовата гаранция на експлоатация предвид естеството на ядрената инсталация или на използваните ядрини вещества и предвидимите последствия, ако в тази инсталация настъпи авария, при условие че този определен размер в никакъв случай не е по-малък от 5 miliona СПТ и при условие че държавата, в която се намира инсталацията осигури изплащането на уважени искове за обезщетение за ядрена вреда срещу експлоатация, като предостави необходимите средства ако размерът на застраховката или друга финансова гаранция е недостатъчен за обезщетяване на такива искове, и до ограничението на размера, предвидено съгласно буква а) на настоящата точка.

3. В точка 3 след текста „с точка 1“ се добавя текстът „или с член V, точка 1, букви б) и с)“.

Член 10

Член VIII от Виенската конвенция от 1963 г. се изменя, както следва:

1. Текстът на член VIII става точка 1 на този член.
2. Добавя се нова точка 2, както следва:

2. При спазване на правилото, предвидено в член VI, точка 1, буква с), когато при представени искове срещу експлоатация вредата, която подлежи на обезщетение по настоящата конвенция надвишава или е възможно да надвишава максималния размер, определен съобразно с член V, точка 1, с предимство при разпределението на обезщетението се ползват искове за обезщетение при смърт или телесна повреда.

Член 11

Добавя се ново изречение в края на член X от Виенската конвенция от 1963 г., както следва:

С правото на регресен иск, предвидено с настоящия член, може да се ползва също и държавата, в която се намира инсталацията, доколкото тази държава е предоставила публични средства по силата на настоящата конвенция.

Член 12

Член XI от Виенската конвенция от 1963 г. се изменя, както следва:

1. Добавя се нова точка 1bis, както следва:

1bis. Когато ядрена авария възникне в рамките на изключителната икономическа зона на дадена договаряща се страна, или когато не е установена такава зона, то в рамки, които не надхвърлят границите на една изключителна икономическа зона, ако такава зона е трябвало да бъде установена, съдилищата на тази страна са единствено компетентни по смисъла на настоящата конвенция да разглеждат искове относно ядрена вреда в резултат от тази ядрена авария. Предходният текст е приложим, ако тази договаряща се страна е нотифицирала за тази зона депозитаря преди ядрената авария. Нищо в настоящия параграф не се интерпретира като разрешение за упражняване на юрисдикция по начин, противоречащ на международното морско право, включително на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право.

2. Точка 2 се заменя със следния текст:

2. Когато ядрена авария възникне извън територията на някоя от договарящите се страни или извън пространство, което е било нотифицирано по силата на точка 1bis, или мястото на ядрената авария не може със сигурност да бъде определено, то съдилищата на държавата, в която се намира инсталацията на отговорния експлоатиращ, са компетентни да разглеждат искове относно ядрена вреда.

3. Текстът „1bis” се поставя след числото „1” на първия ред в текста на точка 3 и в буква b) на точка 3.

4. Добавя се нова точка 4, както следва:

4. Договарящата се страна, чиито съдилища имат юрисдикция, гарантира, че едно единствено от нейните съдилища е компетентно да се произнесе за дадена ядрена авария.

Член 13

Добавя се нов член *XI A* след член XI, както следва:

Член XI A

Договарящата се страна, чиито съдилища имат юрисдикция гарантира, че по отношение на искове за обезщетяване за ядрена вреда -

- a) всяка държава може да предядви иск от името на лицата, претърпели ядрена вреда, които са граждани на тази държава, или които са с местонахождение или местопребиваване на нейна територия и са дали своето съгласие за това; и
- b) всяко лице може да предядви иск за упражняване, по смисъла на настоящата конвенция, на правата, придобити по суброгация или цесия.

Член 14

Текстът на член XII от Виенската конвенция от 1963 г. се заменя със следния текст:

Член XII

1. Решение на компетентен съд на договаряща се страна, което повече не подлежи на обикновените форми на преразглеждане, се признава освен -
  - a) когато решението е било получено чрез измама;
  - b) когато на страната, срещу която е било постановено решението, не е била дадена задоволителна възможност да представи своя случай; или
  - c) когато решението противоречи на обществения правопорядък на договарящата се страна, на територията на която се търси признаването, или не съответства на основните норми на правосъдието.
2. Съдебно решение, признато съобразно с точка 1 от настоящия член, след представянето му за изпълнение в съответствие с формалностите, изисквани от законодателството на договарящата се страна, в която се търси изпълнението, подлежи на изпълнение, както ако то е решение на съда на тази договаряща се страна. Съществото на иска, по който е било постановено решение, не подлежи на последващо съдебно разглеждане.

Член 15

Член XIII от Виенската конвенция от 1963 г. се изменя, както следва:

1. Текстът на член XIII става точка 1 на този член.
2. Добавя се нова точка 2, както следва:
  2. Независимо от предвиденото в точка 1 на настоящия член, когато обезщетението за ядрена вреда надхвърля сумата от 150 милиона СПТ, законодателството на държавата, в която се намира инсталацията, може да предвижда дерогация от разпоредбите на

настоящата конвенция по отношение на ядрена вреда, претърпяна на територията на друга държава или в която и да е морска зона на друга държава, установена съгласно международното морско право, която друга държава има ядрена инсталация на тази територия към момента на аварията и доколкото не предоставя реципрочни ползи с еквивалентна стойност.

Член 16

Текстът на член XVIII от Виенската конвенция от 1963 г. се заменя със следния текст:

Настоящата конвенция не засяга правата и задълженията на договарящата се страна по общите правила на международното публично право.

Член 17

Добавя се нов член *XXA* след член XX от Виенската конвенция от 1963 г., както следва:

Член XXA

1. В случай на спор между договарящи се страни относно тълкуването или прилагането на настоящата конвенция, заинтересованите страни провеждат консултации за уреждане на спора чрез преговори или друг мирен начин на уреждане по взаимно съгласие.
2. Когато спор с такъв характер, както е посочено в точка 1 от настоящия член, не може да бъде уреден в срок до шест месеца от датата на искането за консултации, посочено в точка 1 от настоящия член, той се предава за разрешаване от арбитраж или се отнася до Международния съд по искане на която и да е от страните по спора. Когато спорът бъде предаден на арбитраж и ако в срок до шест месеца от датата на искането страните по спора не могат да постигнат съгласие относно организацията на арбитража, една от страните може да поиска от председателя на Международния съд или от генералния секретар на Организацията на обединените нации да определи един или повече арбитри. В случай на противоречиви искания на страните по спора, с предимство се ползва искането до генералния секретар на Организацията на обединените нации.
3. Когато дадена държава ратифицира, приема, утвърждава или се присъединява към настоящата конвенция, тя може да декларира, че не се счита обвързана с едната или двете процедури по уреждане на спорове, предвидени в точка 2 на настоящия член. Останалите договарящи се страни няма да бъдат обвързани с дадена процедура по уреждане на спорове, предвидена в точка 2 на настоящия член, по отношение на договаряща се страна, за която е в сила такава декларация.
4. Договаряща се страна, направила декларация съобразно с точка 3 на настоящия член, може по всяко време да я оттегли чрез нотифициране на депозитаря.

Член 18

1. Заличават се членове XX–XXV, точки 2 и 3 и номерацията на точка „1” на член XXVI, и членове XXVII и XXIX от Виенската конвенция от 1963 г.

2. Виенската конвенция от 1963 г. и настоящият протокол се четат и тълкуват, както между страните по настоящия протокол, заедно като единен текст, който се нарича „Виенската конвенция от 1997 г. за гражданска отговорност за ядрена вреда”.

Член 19

1. Държава, която е страна по настоящия протокол, но не е страна по Виенската конвенция от 1963 г., е обвързана с разпоредбите на тази конвенция с нейното изменение с настоящия протокол по отношение на други държави, които са страни по протокола, и тази държава ще бъде обвързана с разпоредбите на Виенската конвенция от 1963 г. по отношение на държавите, които са страни по тази конвенция, ако не е изразила различно намерение по време на депозирането на документа, посочен в член 20.
2. Нищо в настоящия протокол не засяга задълженията на една държава, която е страна както по Виенската конвенция от 1963 г., така и по настоящия протокол, по-отношение на държава, която е страна по Виенската конвенция от 1963 г., но не е страна по настоящия протокол.

Член 20

1. Настоящият протокол е отворен за подписване от всички държави в седалището на Международната агенция за атомна енергия във Виена от 29 септември 1997 г. до влизането му в сила.
2. Настоящият протокол подлежи на ратифициране, приемане или утвърждаване от държавите, които са го подписали.
3. Всяка държава, която не е подписала настоящия протокол може да се присъедини към него след влизането му в сила.
4. Документите за ратифициране, приемане, утвърждаване или присъединяване се депозират при генералния директор на Международната агенция за атомна енергия, който е депозитар на настоящия протокол.

Член 21

1. Настоящият протокол влиза в сила три месеца след датата на депозирането на петия документ за ратифициране, приемане или утвърждаване.
2. За всяка държава, която ратифицира, приема, утвърждава или се присъединява към настоящия протокол след депозирането на петия документ за ратифициране, приемане или утвърждаване, настоящият протокол влиза в сила три месеца след датата на депозирането от страна на тази държава на съответния документ.

Член 22

1. Всяка договарящата се страна може да денонсира настоящия протокол с писмено уведомление до депозитара.
2. Денонсирането влиза в сила една година след датата на получаване на уведомлението от депозитара.

3. Както между страните по настоящия протокол, денонсирането от страна на всяка една от тях на Виенската конвенция от 1963 г. съобразно с член XXVI на конвенцията не се счита по никакъв начин за денонсиране на Виенската конвенция от 1963 г. с нейното изменение с настоящия протокол.
4. Независимо от денонсирането на настоящия протокол от договаряща се страна съобразно с настоящия член, разпоредбите на настоящия протокол продължават да се прилагат за всяка ядрена вреда, причинена от ядрена авария, възникната преди влизането в сила на това денонсиране.

Член 23

Депозитарят нотифицира незабавно държавите, които са страни по протокола и всички останали държави за:

- a) всяко подписване на настоящия протокол;
- б) всяко депозиране на документ за ратифициране, приемане, утвърждаване или присъединяване;
- в) влизането в сила на настоящия протокол;
- г) всяка получена нотификация съобразно с точка 1bis на член XI;
- д) искания за свикване на конференция за ревизия съгласно член XXVI от Виенската конвенция от 1963 г. и на заседание на договарящите се страни съгласно член VD от Виенската конвенция от 1963 г. с нейното изменение с настоящия протокол;
- е) уведомления за денонсиране, получени съгласно член 22, и други съответни нотификации във връзка с настоящия протокол.

Член 24

1. Оригиналът на настоящия протокол, английският, арабският, испанският, китайският, руският и френският текст на който са еднакво автентични, се предава за съхранение при депозитаря.
2. Международната агенция за атомна енергия установява консолидирания текст на Виенската конвенция от 1963 г. с нейното изменение с настоящия протокол на английски, арабски, испански, китайски, руски и френски език, както това е определено в приложението към настоящия протокол.
3. Депозитарят изпраща на всички държави заверени копия на настоящия протокол заедно с консолидирания текст на Виенската конвенция от 1963 г. с нейното изменение с настоящия протокол.

В УВЕРЕНИЕ НА КОЕТО долуподписаните, надлежно упълномощени за тази цел, подписаха настоящия протокол.

Съставен във Виена на дванадесети септември хиляда деветстотин деветдесет и седма година.